

Innspill til jordbruksforhandlingene 2022

1. Sikre birøkt i hele Norges langstrakte land og sørge for avsetning av produktene som våre honningbier produserer gjennom:

- 1a. Økt bifolktilskudd
- 1b. Merkevarenøytral markedsføring - opplysningskontorordning

2. Tilskudd til velferdstiltak for næringsbirøktere – avløsertilskudd på kr. 150,- per bifolk

3. Særskilt produksjonstilskudd til økologiske produsenter på kr. 300,- per bifolk

Kravene følger under i prioritert rekkefølge, og med utfyllende informasjon:

1. Sikre birøkt i hele Norges landstrakte land og sørge for avsetning av produktene som våre honningbier produserer gjennom:

1a. Økt bifolktilskudd

Birøkt er en produksjon med store variasjoner i avling mellom år, og avlingen varierer mellom områder som følge av forskjeller i klima, jordsmonn og vegetasjon. Biene spiller en særdeles viktig rolle i økosystemet med hensyn til pollinering, og sikrer bærekraft og fornying av naturressursene våre. Honningbier er også avgjørende med hensyn til spesifikk pollinering av jordbruksprodukter som frukt, bær, oljevekster og frøproduksjon av grønnsaker, kløver og lignende.

Innsatsfaktorene for å drive næringsrettet birøkt har økt, og tilskuddet har stått stille siden 2019. For at birøktnæringen skal holde tritt med inntekstutviklingen i landbruket, er det viktig at bifolktilskuddet justeres opp. En stabil basisinntekt for norske birøktere, sammen med honningbienes viktige pollineringsoppgave, må prioriteres inn i et konkret pollinerings- og bifolktilskudd for hvert bifolk. Vi ber om en økning i bifolktilskudd på kr. 100,-

Mange plantekulturer som frukt, bær, oljevekster og frøproduksjon av grønnsaker er avhengig av insektpollinering for å oppnå en stor avling av god kvalitet. Honningbiene er den viktigste pollinatoren ved kommersiell produksjon av frukt, bær, oljevekster og frøproduksjon.

Det er et politisk mål å øke forbruket av frukt og grønnsaker med 20 % fra nivået i 2017¹ og dette skal primært skje gjennom økt norsk produksjon². I en omlegging av norsk jordbruk som følge av endrede forbruksmønstre og et mål om å gjøre oss mindre avhengige av import av dyrefôr, vil tilgang på honningbier til pollinering av insektpollinerte kulturvekster være en viktig forutsetning.

Det vises også til jordbruksoppgjøret 2019 hvor Norges Bondelag og Norsk Bonde og Småbrukarlag krevde en storsatsing på norske poteter, frukt, bær og grønnsaker. Tall fra budsjettmemnda for jordbruket 2019³ viser til at så lite som 6 % av frukt og bær som ble konsumert i Norge i 2017 var dyrket i Norge. Skal norsk landbruk øke egen frukt- og bærproduksjon, må det aktiv pollinering til, for å sikre både kvalitet og volum.

Norges Birøkerlag påpeker honningbienes avgjørende betydning for å lykkes i denne satsningen.

¹Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021)

²Erklæring Grønn innovasjon og vekst

³Budsjettmemnda for jordbruket (2019): Resultatkontrollen, side 64

1b. Merkevarerøytral markedsføring av norsk honning og andre biprodukt gjennom eksisterende opplysningskontorordning

Norges Birøkerlag ønsker å øke norskandelen av honning og biprodukter.

En opplysningstjeneste vil gi merkenøytral rådgivning til forbruker, informere om ulike bruksområder for produktene, samt informere om verdien av å velge norske produkter fremfor importerte. Slik kan vi både øke forbruket av norskprodusert honning og sikre pollinering av naturen vår, samt legge forholdene til rette for at det er nok honningbier til spesifikk pollinering av frukt- og bær satsningen i landbruket i Norge.

Under fjorårets møte med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag presenterte Norges Birøkerlag dette kravet. Vi presenterte også våre krav for LMD. Dessverre ble det ingen reelle forhandlinger i 2021 grunnet brudd i forhandlingene mellom bondelagene og staten.

Vi ønsker på nytt å løfte kravet om merkenøytral markedsføring inn i jordbruksforhandlingene, gjennom en offentlig finansiert opplysningskontortjeneste for honning og biprodukter.

For birøknæringen i Norge er det avgjørende for fremtidig rekruttering at våre norske produkter er etterspurte. God og informativ informasjon til forbruker er nødvendig for å dreie forbruket fra importerte produkter over til norske produkter. NM i honning har vist en rik variasjon av unike smaker og sortshonninger. «Smaken av Norge» må ut til forbruker!

Bli inspirert til å smake norsk honning her: [NM i Honning 2020, kortversjon - YouTube](#)

Opplysningskontorordningen er et velfungerende og godt virkemiddel for å **øke norskandelen** av råvarer i det innenlandske markedet, og norsk honning og biprodukter må inn i ordningen.

Norges Birøkerlag har inngått en **intensjonsavtale** med MatPrat – Opplysningskontoret for egg og kjøtt. Formålet med intensjonsavtalen er å erklære partenes felles ønske og vilje til å inngå i et kommunikasjon- og utviklingssamarbeid, når det gjelder opprettelse og innlemmelse av «opplysningskontor for honning og andre biprodukter» på MatPrat.no sin portal og andre kanaler.

MatPrat.no blir ansvarlig for innholdsproduksjon og kommunikasjonen ut til forbruker, hvor målet er å tilby merkenøytral markedsføring av norsk honning og andre biprodukter.

Et hovedmål er å øke norskandelen av honning og andre biprodukter ved hjelp av profilering på Matprat sin portal gjennom historier, filmer, tekster og andre produkt som stimulerer til dette.

Inngåelse av samarbeidskontrakten er betinget av finansiell støtte over jordbruksavtalen, og at beløpet som tildeles er av en slik størrelsesorden at prosjektet kan iverksettes på en tilfredsstillende måte.

Portalen har 60 millioner unike treff på et år, dvs. at ca. 50 % av Norges befolkning er innom siden ilet et år. Oppsummert er dette en unik mulighet for å sette honning og andre biprodukt på kartet.

Norges Birøkterlag ber om 1.5 millioner til å drifte opplysningskontorordning for honning og andre biprodukter gjennom portalen MatPrat.no.

2. Tilskudd til velferdstiltak for næringsbirøktere – avløsertilskudd på 150 kroner/bifolk

Norges Birøkterlag har også tidligere fremmet kravet om at birøkt må komme inn under ordningen for avløsertilskudd ved ferie og fritid, uten å få gjennomslag for dette. Vi fremmer kravet på nytt i år. Birøkt må vurderes på lik linje med andre husdyrproduksjoner. Vi foreslår at ordningen bør gjelde foretak med 100 bifolk eller flere.

Vi vektlegger at det er helårsarbeid å drive med bier, når det er snakk om næringsbirøkt i større utstrekning. Arbeidsbelastningen er størst i perioden vår-sommer -høst, med betydelige arbeidstopper i den mest intensive og produktive perioden på sommeren. Gjennomsnittsalderen er høy, og det er behov for flere næringsbirøktere fremover. For å stimulere til rekruttering, må det være ordninger som muliggjør at familier med forsørgeransvar også kan drive næringsbirøkt. Således er tilskudd til avløsning et viktig velferdstiltak.

Vi ber derfor om at næringsbirøkt vurderes på samme grunnlag som andre husdyrnæringer det er naturlig å sammenligne seg med, og at næringen kommer inn under ordningen med avløsertilskudd ved ferie og fritid.

Beregning:

Ved et innslagspunkt på 100 bifolk og flere, var det i 2019 ca. 100 birøktere som kvalifiserer for ordningen og samlet hadde disse birøkterne 20 370 bifolk. Ut fra disse tallene er totalkostnaden for ordningen ca 3 millioner. For et normert årsverk på 250 bifolk vil tilskuddet utgjøre 37500, tilsvarende 43% av maksimalsatsen som kunne utbetales i avløsertilskudd for 2021.

3. Særskilt produksjonstilskudd til økologiske produsenter med kr. 300,- per bifolk

Produksjon av økologiske produkter er etterspurt fra politisk hold. For at målet om økt norsk økologisk matproduksjon skal nås innen honningproduksjon, trengs det økonomiske virkemidler fra staten, og vi ber om at økologisk honningproduksjon skal bli behandlet på lik linje som andre norske økologiske landbruksprodukter.

Kr. 300,- per bifolk er beregnet ut fra merkostnaden ved å drive økologisk mht. kjøp av øk. sukker og -voks, samt merarbeidet med egne driftstiltak. Kostnaden ved å ha DEBIO kvalitetsgodkjenning er medberegnet, men det er ikke tatt høyde for redusert produksjon. Ved omlegging til økologisk birøkt må en del bigårdsplasser med konvensjonelt dyrkede trekkplanter, eller nærhet til større veier og andre forurensningskilder avvikles, for at driften skal være i tråd med regelverket. Dette kan medføre en noe redusert produksjon i økologisk birøkt, men økologisk birøkt er en av de driftsformer i landbruket som krever små tilpasninger i driften sammenlignet med andre vekst- og produksjonsdyrnæringer. Kostnadene er primært knyttet til dyrere innsatsfaktorer og godkjenninger.

Det er ikke mulig å innhente de ekstra kostnadene for birøkteren gjennom forbrukers handlingsmønster i dagligvarehandelen, da prisforskjellen blir for stor til at forbruker er villig til å betale differansen. Se vedlagt statistikk for innkjøp og salg av økologisk honning hos Honningcentralen SA (HC). Ved innkjøp (i perioden 2016-2020) betalte HC i gjennomsnitt 10 kr/kg høyere produsentpris for innkjøp av økologisk honning.

Forbrukernes tillit til konvensjonell produksjon er stor, og kunnskapen om at økologisk birøkt har et redusert fotavtrykk i form av økologiske innsatsfaktorer (økologisk sukker) er trolig mangelfull.

Statistikk fra Honningcentralen for kjøp og salg av økologisk norsk honning:

Kg. per år	2016	2017	2018	2019	2020	Sum
Kjøp	13 688	13 192	19 698	17 997	18 661	83 236
Salg	-2 714	-2 038	-2 361	-3 709	-2 888	-13 710
Ikke solgt	10 974	11 154	17 337	14 288	15 773	69 526

For at målet om økt norsk økologisk matproduksjon skal nås innen honningproduksjon, må det både stimuleres til nye etableringer, samt opprettholdelse av allerede eksisterende økologisk honningproduksjon. Merkosstnaden ved å produsere økologisk må kompenseres.

Vi ber derfor om kr 300,- i tilskudd per økologiske bifolk.

Nye ordninger

- Opplysningskontor for honning og andre biprodukter
- Innføring av avløsertilskudd ved ferie og fritid

Beholde og styrke dagens ordninger:

- Bifolktilskudd
- Tilskudd til avlsarbeid
- Jordbruksfradrag for birøktere
- Tilskudd til avlingsvikt pga. klima
- Erstatning etter offentlige pålegg i husdyr og planteproduksjonen
- Avløsning ved sykdom
- KIL-midler
- Direkte støtte til landbrukets organisasjoner
- Beholde tollvernet og gå over til en prosentmessig tollsats fremfor kronesats.

Med vennlig hilsen Norges Birøkerlag

Økologisk Birøkt og beregnet merkostnad per bifolk:

Merkostnader:

1. Debiogodkjenning – årlig avgift: 1000-3000 kr
2. Innsatsfaktorer: Økologisk sukker: 26,25 /kg (Konvensjonelt ca. 15 kr /kg – merpris 16 kr/kg)

Økologisk Apifonda: 29,60/kg, 18 kr/kg konvensjonell -merpris 11,60 kr/kg

Økologisk voks: merpris 10kr/kg

Økologiske dronninger: ukjent merkostnad

Forbruk per bifolk 15-20 kg sukker + 1 -3 kg apifonda (240-320 + 12-36) 252-356 kr/bifolk

Tidsbruk: Økt tidsforbruk fordi mye av sukkeret må blandes for hånd.

Egen produksjon av dronninger: begrenset tilgang på økologiske dronninger medfører at mange må produsere dronningene selv. Dokumentasjon i forhold til regelverk

Redusert avling: en del birøktere må avvikle gode bigårdplasser på grunn av konvensjonelt dyrkede kulturvekster eller større veier eller andre forurensningskilder innenfor bigårdsplassens trekkområde. Dette vil ofte gi en redusert produksjon på 5 kg/bifolk eller 10-15%. Redusert avling er ikke hensyntatt inn i regnestykket, men er noe man skal vite om at er en tilleggsfaktor.

Via grossist, gitt pris på 80kr/kg, gir dette et redusert dekningsbidrag på kr. 400,-

Via privat salg, gitt pris på 250kr/kg gir dette 1250kr

